

א ביסל תורה!

The Maimonides School Parsha Newsletter

י"ז אלול תשפ"ד-9/20/2024

כי תבוא

abisltorah.wordpress.com

Bad Blessings and Good Curses

By Ozzie Vidan

פרשת כי תבוא is one out of two main parshas that contain the rebuke, תוכחה. Throughout the 6th and 7th of the פרשה, בני ישראל are told קללות, curses, and ברכות, blessings, depending on what they do and how they behave in the future. With this theme, the famous question always arises of why do bad things happen to צדיקים and good things to רשעים?

A גמרא in קידושין דף מ. discusses this problem. The גמרא quotes רבי אליעזר ברבי צדוק, who draws two comparisons and derives an important idea in Judaism from them. The first being a צדיק who is compared to a tree, standing in a "מקום טהור," a pure place, with its branches extending over into a "מקום טמא," an impure place. In contrast, a רשע is compared to a tree planted in a "מקום טמא" with its branches reaching over into a "מקום טהור." If one cuts the branches of the tzadik's tree it will result in the entire tree being in the pure place, while cutting the branches of the רשע's tree will result in the entire tree being in the impure place. So too, עבירות of צדיקים rid הקדוש ברוך הוא, so in עולם הזה they will be totally טהור, and He rewards רשעים for the little מצות they have done in this world, so they will be completely טמא in the next. We learn from this that every single time something bad occurs in our lives, it is always 'ה trying to make our עולם הבא better. Therefore, it's not that 'ה is bringing down punishment on צדיקים (חס ושלום), it's really that he is rewarding them through a punishment. They may have many short-lasting bad moments in their life, but that just leads to an ever-lasting reward in the עולם שכולו טוב.

Rav Solovetchik offers an alternative explanation to this question with another analogy: a carpet turned upside down looks like a mess of string with no pattern nor purpose, but when viewed right side up it is the most beautiful rug anyone has ever seen. It becomes clear that the carpet was made with planning and intention. In this case, the elegant carpet is the world and we are looking at it upside down. 'ה, on the other hand, is looking at it right side up. 'ה, in His masterful ways, plans, controls and runs the world exactly as it should be. The גמרא in ברכות דף ס: on, ברכות גמרא, brings down a story of רבי עקיבא, which exemplifies Rav Soloveitchik's idea. It recounts that רבי עקיבא, after a long journey, arrived at a city at night and requested a place to sleep. Unfortunately, the townspeople rudely refused and he was forced to sleep in the forest alone. During the night, a strong wind extinguished his fire and a lion devoured his donkey. It appeared that things could not get any worse for רבי עקיבא. However, the next morning רבי עקיבא awoke with surprising news - a foreign army had invaded and captured the city. At that moment רבי עקיבא let out the very powerful words that will change anyone who internalizes them forever: "כל דעביד רחמנא, לטב", everything that 'ה does, is for the good. If not for the obnoxious people of the city, he would have been stuck in the newly captured town, and if not for the wind and the lion, the soldiers would have surely found him in the woods and killed him.

Both these answers are based on one of the most important ideas that every Jew should do their best to incorporate into their everyday lives: כל מאן דעביד רחמנא, לטב עביד -- every single aspect, detail, and second in our lives are perfectly sculpted by 'ה. Obviously, we are the children of הקדוש ברוך הוא and He would never want anything bad to happen to us, just like a father does not want anything bad to happen to his sons. This is especially crucial to realize with the situation in Israel right now. Even if we think something is a setback, even if we think we can never move forward, we need to *always* remember that כל מאן דעביד רחמנא, לטב עביד, everything that 'ה does, is for the best. שבת שלום!

הקשר בין ביכורים ליציאת מצרים

מאת רועה הכהן

בפרשת כי תבוא, אנו נתקלים בפרשת הביכורים. בפרשה נכתב: "וְהָיָה כִּי-תָבֹא אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וְיִרְשָׁתָהּ וְיִשְׁבַּתְּ בָּהּ... וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל-פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְרֵא מֵאֲרָצְךָ" (דברים כ"ו:א-ב). בתוך ההקשר הזה, מופיע תהליך הבאת הביכורים, שבו החקלאי מביא את ראשית פרי האדמה למקדש, ומצהיר על הכרת התודה על מתנת הארץ. אך הפרשה מזכירה בקצרה מאוד את עניין הבאת הביכורים, ומרחיבה דווקא בעניין יציאת מצרים.

"אֲרַמִּי אֲבִד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרָיִמָּה וַיִּגְר שָׁם בְּמִתֵּי מֶעֶט וַיְהִי-שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עַצּוֹם וָרֹב:: וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה:: וַנִּצְעֶק אֶל-ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמָע ה' אֶת-קִלְנוֹ וַיֵּרָא אֶת-עַנְיָנוּ וְאֶת-עֲמָלָנוּ וְאֶת-לַחֲצָנוּ:: וַיּוֹצֵאֵנוּ ה' מִמִּצְרָיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה וּבְמִטָּה גָּדֹל וּבְאֵתוֹת וּבְמִפְתֵּימִים::" (דברים כ"ו:ה-ח) שאלה מתבקשת עולה: מה הקשר בין הביכורים לחג הפסח?

הרי מצוות הביכורים מתקיימת בחג השבועות, ולא בפסח. כאשר נכנס עם ישראל לארץ, העם מצווה לקיים שתי מצוות, ברית מילה וקרבת פסח. כפי שמסופר: "וַיַּחֲנוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגָל וַיַּעֲשׂוּ אֶת-הַפֶּסַח בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ..." (יהושע ה:י). מדוע דווקא קרבן פסח מקבל את מרכז הבמה בכניסה לארץ? מהו הקשר המיוחד שבין פסח לארץ ישראל?

חז"ל במקורותינו מבחינים בין פסח מצרים לפסח לדורות. "מֵה בֵּין פֶּסַח מִצְרַיִם לְפֶסַח דּוֹרוֹת, פֶּסַח מִצְרַיִם מִקְחוֹ מִבְּעֶשֶׂר, וְטַעַם הַזָּהָה בְּאֵגֶדֶת אֲזוּב עַל הַמִּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי מְזוֹזוֹת, וְנֶאֱכָל בְּחִפְזוֹן בְּלִילָה אֶחָד, וּפֶסַח דּוֹרוֹת נוֹהֵג כָּל שְׁבָעָה:" (משנה פסחים ט:ה). פסח לדורות הוא הפסח של ארץ ישראל, הוא פסח כמצווה שהתחילה ביציאת מצרים ונגמרת בכניסה אליה. ככל שנעמיק בחומר, נבחין כי לכל המקורות יש מכנה משותף: כולם עוסקים בארץ ישראל.

בעצם בפרשת הביכורים מלבד דגש על יציאת מצרים, ישנו דגש חוזר ונשנה על ארץ ישראל. "נַחֲלָה וְיִרְשָׁתָהּ וְיִשְׁבַּתְּ בָּהּ::..." כְּלִפְרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְרֵא מֵאֲרָצְךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ... וַיִּבְאֵנוּ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן-לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ::" (דברים כ"ו:א-ט). "יש מביאין בכורין וקורין. מביאין ולא קורין. ויש שאינן מביאין. אלו שאינן מביאין... מאיזה טעם אינו מביא משום שנאמר (שמות כג:יט) 'ראשית בכורי אדמתך תביא' עד שיהיו כל הגידולים מאדמתך." (משנה ביכורים א:א).

דהיינו, יש להביא ביכורים רק מהארץ ששייכת לו, דבר המדגיש את הקשר האישי והעמוק של כל אחד מאיתנו לארץ ישראל. באופן זה, הקשר בין הביכורים לפסח מתחדד: הביכורים מסמלים את ההשתייכות לארץ ואת תודעת השייכות שלנו אליה, הנמשכת מהיציאה ממצרים ועד ימינו. שהרי לשם כך הוציאנו ממצרים, בתפילה לשיבה לארץ הקודש במהרה בימינו.

Editors in Chief: Avi Abbett and Eitan Orkaby
Editors: Theo Fraenkel and Eliana Goldenholz
Faculty Advisor: Rabbi Jaffe

Founders: Binyamin Orkaby '24 and Ephraim Fischer '24

Receive תורה ביסל on WhatsApp